

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Dîtîqa (nouum) ḥadāta (testamentum)

Parisiis, 1584

Cap. III.

urn:nbn:de:hbz:466:1-39367

13 Sed adhortamini vosmet-
ipſos per ſingulos dies, donec
Hodie cognominatur, vt nō
obduretur quis ex vobis fal-
lacia peccati.

14 Participes enim Chriſti
effecti ſumus: ſi tamen ini-
tium ſubſtantie eius vſque
ad ſinem firmū retineamus,

15 Dum dicitur, Hodie ſi
vocem eius audieritis, nolite
obdurare corda veſtra, quē-
admodum in illa exacerbati-
one.

16 Quidam enim audien-
tes, exacerbauerunt: ſed nō
venerūt qui profecti ſunt ex
Egypto per Moſen.

17 Quibus autem inſenſus
eſt quadraginta annis? Nō
ne illis qui peccauerūt, quo-
rum cadavera proſtrata ſunt
in deſerto?

18 Quibus autem iuravit
non introire in requiē ipſius,
niſi illis qui increduli fuerūt?

19 Et videmus quia non
potuerunt introire in requiem
ipſius propter incredulitatē.

CAP. IIII.

1 Timeamus ergo ne forte
relicta pollicitatione intro-
cundi in requiem eius, existi-
metur aliquis ex vobis de-
eſſe.

2 Etenim & nobis nuntia-
rum eſt quemadmodum &
illis: ſed non profuit illis ſer-
mo auditus, non admittus ſi-
dei ex iis quę audierunt.

ad diem vſque diebus omnibus anima veſtra ab poſtulate ſed
אלא בעו מן נפשכון כלהון יומתא עדמא ליומא
per deceptionem ex vobis homo induretur neque Hodie qui vocatur
דמקרא יומא ולא נתקשא אנש מנכון בטעיות

Canditorum ſabbatho

שבתתה דחורא

ad ſinem & vſque principio à ſi cum Chriſto enim cōtinuati ſumus
אחלתון גיר משיחא אן מן רישיתא ועדמא לאהריתא

Hodie dictum eſt ſicut perſeuerauerimus vera hac ſubſtantia in ipſa
הבקימא הנא שדירא נחמסן; איכנא דאמיר דיומא

ad eam exacerbandum corda vſa obduretis ne audieritis vocis eius ſicut illi
אנבה קלה תשמעון לא תקשון לבותכון למרגותה;

ex qui exierunt oēs illi nō & eū exacerbauerūt qui audierūt illi enim facti erūt
מן און גיר הנון דשמעון וארגוהו לא כלהון דנפקו מן

annis quadraginta ei ex diem & in quibus Moſis per maſi egypto
מרגון בור מושא; ובאילון מאנת לה ארבעון שנין

& de in deſerto ceciderunt & ossa eorū qui peccauerūt in his die
אלא בתגון דהטו וגרמיהון נפלו במדברא; ועל

qui non his de sed in requiem suam ingrederetur qu non introit quibus
אין ישא דלא נעלון לניחתה אלא על הנון דלא
crediderūt quod nō ppter ingredi poterūt quod nō & videmus quod non
אנשיתא; וחיונן דלא אשכחו למעלו בטל דלא הימנו;

קפלאון ד

in requiem ingrediendi promiſſio ſtat dum ne forte ipſius requiem
נחלה הבול דמא כר קים מולכנא דמעלתא דלניחתה

enim nos etiam ingreſſendo ab qui ceſſet inter vos homo immo-
נשמח אנש בכון דפאש מן דלמעל; אף חנן נור

ſermo illis eis profuit non ſed illi etiam ſicut cogitauerunt
אחברון אין דאף הנון אלא לא אותרת און להנון מלתא

qui ipſum audierūt eorum cui ſide fuit cōperatus qu non ppter ea quę ad
דשמעון בטל דלא מכונא הות בהימנותא להנון דשמעוהו;

NOVUM
TESTAME
TUM
A
IV. et al.

13 ἡμᾶς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ καθὼς καὶ ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ ὡς καὶ ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ
αὐτῷ τῆς ἀποκαυχῶμεθα 14 μετὰ τὸν ἕλεον καὶ τὸν Χριστὸν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ
βελῶνα καὶ τὸν ἕλεον, 15 ὡς καὶ ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ ὡς καὶ ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ
διὰ τὸ ὅτι, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ 16 πρὸς τὸν ἕλεον καὶ τὸν Χριστὸν, ὡς καὶ ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ
Αἰγύπτῳ διὰ Μωϋσῆος. 17 ὡς καὶ ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ ὡς καὶ ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ
ὡς καὶ ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα 18 ὡς καὶ ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ ὡς καὶ ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ
19 ὡς καὶ ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ ὡς καὶ ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ.

Κε. δ.
1 Θεοῦ ἐκείνου οὐκ ἔστιν ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ ὡς καὶ ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ ὡς καὶ ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ
ρηάται. 2 ὡς καὶ ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ ὡς καὶ ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ ὡς καὶ ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ
ὡς καὶ ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ ὡς καὶ ἡμεῖς ἀποκαυχῶμεθα ἐν αὐτῷ.

dicic verb sic qui credidimus ipsi nos in requiem autem ingredimur
 עאלען דין לניחחא הנן אילין דהיטנן איכנא דין אמר
 3 opera ipsius quia ecce in requie meā ingredietur quia nō in ira mea iuravi sicut
 איך דימית ברונני דלא נעלון לניחתי דהא עברוהי
 sabbatho de dixit sicut fuerunt mundi initio ipso ab Dei
 דאלהא מן שוריה רעלמא הווי⁴ איך דאמר על שבתא
 omnibus operibus fuit ab seipmo in die Deus quōd requieuit
 דאתניח אלהא ביומא שביעיא מן עברוהי כלהון
 igitur quoniam in requie meā ingredietur quis nō ait rursūm & illic
 5 והרכאתוב אמר דלא נעלון לניחתי⁶ מטל הכיל
 qui euāgelizati sunt & ij sibi ingredietur homo vt homo locus erat
 דאית הוא אתרמא דאנש אנש נעול לה והנון דאסתברו
 alium diem rursūm assensum praeberit eo qd nō introierūt non primi
 קדמיא לא עלו כדלא אתטיפו⁷ תוב יומא אחרנא
 qd dixerit scripētū est supra sicut multum tempus post ā ponit
 סאם מן בתר זכנא סניאמא איכנא דמן לעל כתיב דאמר
 corda vestra obturetis ne audieritis vocem eius si Hodie David
 דויד דיומנא אן בקלה תשמעון לא תקשון לבותכו
 fuisse locutus non illis praestitisset requiem Nun filius Iesus enim si
 8 אלו ניר ישוע בר נון אנית הווא אנון לא אמר הוא
 sabbathizādū esse est firmum Itaque alio die de postea
 מן בתר כן על יומא אחרניא⁹ מדין קים הו למשבתו
 requieuit in requiem ei qui ingressus est eum is Dei populo
 לעמה דאלהא¹⁰ אינא ניר דעל לניחתי אתתניח
 igitur enitatur suis ā Deus sicut operibus suis ab ipse etiā
 אף הו מן עברוהי איך דאלהא מן דילה¹¹ נתחפש הכיל
 qui non coram ad similitudinem eadamus vt non requie in illā vt ingrediamur
 דנעול להי ניחחא דלא נפל בדמותה דהנון דלא
 efficax & omnino Dei sermo enim est vniū persuasi sunt
 12 אתטיפו¹² חיא הו ניר מלתה דאלהא וכל סערא
 vtiq; & ingreditur orium duorum gladius quā longē & acutior
 וחריפא טב מן ספסירא דתרין פימיה ועאלא עדמא
 & ossium & medullae & compagum & spiritus animae ad diuisionem
 לפורשנא דנפשא ודרוחא ודשיתא ודמוחא וגרמא
 cordis & uoluntatem cogitationes & dijudicat
 ודינא מן שבתא ותרעיתא דלכא¹³

3 Ingridiemur enim in re-
 quie qui credidimus: quem-
 admodum dixit, Sicut iuravi
 in ira mea, si introibūt in re-
 quiem meam: & quidem o-
 peribus ab institutione mun-
 di perfectis.
 4 Dixit enim quodam loco
 de die septima sic, Et requie-
 uit Deus die septima ab om-
 nibus operibus suis.
 5 Et in isto rursūm, Si in-
 troibunt in requiem meam.
 6 Quoniam ergo superest
 introire quosdam in illam, &
 ij, quibus prioribus annun-
 tiatum est, non introierunt
 propter incredulitatem:
 7 Iterum terminat diem
 quendam, Hodie, in David
 dicendo, post tantum tempo-
 ris, sicut supra dictū est, Ho-
 die si vocem eius audieritis,
 nolite obdurare corda vestra.
 8 Nam si eis Iesus requiem
 praestitisset, nunquam de alia
 loqueretur posthac die.
 9 Itaque reliquimur sabbat-
 hismus populo Dei.
 10 Qui enim ingressus est
 in requiem eius, etiam ipse
 requieuit ab operibus suis,
 sicut ā suis Deus.
 11 Festinemus ergo ingredi
 in illam requiem, vt ne inidi-
 plum quis incidat, increduli-
 tatis exemplum.
 12 Vltius est enim sermo Dei
 & efficax, & penetrabilior om-
 ni gladio accipiti: & pertin-
 gens vtiq; ad diuisionem ani-
 mae ac spiritus, compagum
 quoque ac medullarum, &
 discretor cogitationum & in-
 tentionum cordis.

3 εἰς ἡμεῖς ἐλθὲν εἰς τὴν ἡσυχίαν καὶ εἰς τὴν ἀνάπαυσιν οἱ πιστοὶ οὐκ ἔσονται, ὡς ὁ θεὸς ἤσυχος ὢν καὶ ἡμεῖς, εἰ εἰσελθὴμεν
 εἰς τὴν ἡσυχίαν καὶ εἰς τὴν ἀνάπαυσιν οἱ πιστοὶ οὐκ ἔσονται, ὡς ὁ θεὸς ἤσυχος ὢν καὶ ἡμεῖς, εἰ εἰσελθὴμεν
 4 εἰρηκα δὲρ πνευ σαβὴ τῆς
 5 καὶ ὡς ἡσυχία
 6 εἰ τοῦ οὐνοῦ καὶ τῆς γῆς ἡσυχία ἐστὶν ἡμεῖς, καὶ οἱ
 7 πνευματικὰ ὄντα ἡσυχία ἐστὶν ἡμεῖς, καὶ οἱ
 8 εἰ δὲρ ἀποστασίου καὶ εἰρηκα δὲρ πνευ σαβὴ τῆς
 9 ἀπὸ ἀποστασίου καὶ εἰρηκα δὲρ πνευ σαβὴ τῆς
 10 εἰ δὲρ ἀποστασίου καὶ εἰρηκα δὲρ πνευ σαβὴ τῆς
 11 ἀποστασίου καὶ εἰρηκα δὲρ πνευ σαβὴ τῆς
 12 ἡσυχία καὶ εἰς τὴν ἀνάπαυσιν οἱ πιστοὶ οὐκ ἔσονται, ὡς ὁ θεὸς ἤσυχος ὢν καὶ ἡμεῖς, εἰ εἰσελθὴμεν

YY

UNIVERSITÄTS-
 BIBLIOTHEK
 PADERBORN

Et non est vlla creatura
visibilis in conspectu eius:
omnia autem nuda & aperta
sunt oculis eius, ad quem no-
bis sermo.

14 Habentes ergo Pontifi-
cem magnum qui penetrauit
caelos Iesum Filium Dei, re-
neamus spei nostrae confes-
sionem.

15 Non enim habemus Pon-
tificem, qui non possit com-
pati infirmitatibus nostris:
tentatum autem per omnia
pro similitudine absque pec-
cato.

16 Adeamus ergo cum fi-
ducia ad thronum gratiae e-
ius, vt misericordiam conse-
quamur, & gratiam inuenie-
mus in auxilio oportuno.

CAP. V.

1 OMNIS nanque Ponti-
fex ex hominibus assumptus,
pro hominibus constituitur
in ijs que sunt ad Deum, vt
offerat dona & sacrificia pro
peccatis.

2 Qui condolere possit ijs,
qui ignorant & errant: quo-
niam & ipse circumdatus est
infirmitate.

3 Et propterea debet, quem-
admodum pro populo, ita etiam
& pro semetipso offerre pro
peccatis.

4 Nec quisquam sumit sibi
honorem, sed qui vocatur à
Deo, tanquam Aaron.

nudum quicquid sed à conspectu illius abscondita creatura & creatura
וְלֹא הָיָה לָהּ מָוֶד בְּיַד אֱלֹהִים אֲלֵא כָּל מִסְתָּרֵי הַבְּרִיאָה לִפְנֵי עֵינָיו
rationem reddunt cui oculis eius coram deum abscondita
וְלֹא הָיָה קֶדֶם עֵינָיו דְּלֵה יְהוֹבֵן פִּתְגָמָא :

Crucifixionis noctis secunda stans
פָּרַסְכֵּס דְּחַרְוֵי דְּלֵילֵי דְּעֻרְבֻתָּא דְּזֻקִּיפּוּתָּא

Christus Iesus maximus pontifex sumus igitur nobis est quoniam
כְּמַל דְּאִתְּ לֶן הַכִּיל רַב כּוֹמְרָא רַבָּא יִשׁוּעַ מְשִׁיחָא

non in confessione eius peristamus in celos qui a seculo Dei
וְלֹא הָיָה דְּאֵלֵּהָא דְּסַלְק לְשִׁמְיָא נְהַמְסֵן כְּתוּרֵיתָּהּ :

sed infirmitate nostra cum vt patiatu possit qui non potest summo
סֵד אִסְתִּימִיטָא נֹסְטְרָא עִי וְטַרְיָטוּר פּוֹסִיט קְוִי נֹן פּוֹסִיט סוּמְמוֹ לְעֻלְמוֹ דְּדֵי

accedamus peccato excepto sicut nos te in omni qui
אֲדַעְדָּמֵס פִּעְעָטוֹ עֵצְפּוֹתָּא כְּמִנְיָנוּ כִּי נֹן עִי אִינְיָטוּר

afflictionis in tempore in auxilium
דְּמִסְתָּרֵי מִלְּפָנֵי הַכִּיל רַבָּא יִשׁוּעַ מְשִׁיחָא :
דְּבִינְיָנוּ עִי לְכוֹרְטָא דְּטִיבּוּתָּהּ דְּנִסְכָּא רַחֲמָא וְנִשְׁכָּא

afflictionis in tempore in auxilium
מְשִׁיחָא לְעוֹדְרָנָא בּוֹכְנָא דְּאוֹלְצָנָא :

caput קפלאון ה

stat hominis filijs pro est hominis filijs qui vt enim potest
כְּמִלְּפָנֵי הַכִּיל רַבָּא יִשׁוּעַ מְשִׁיחָא דְּמִן בְּנֵי נִשְׂא הוּא חֵלֶק בְּנֵי נִשְׂא קָאָם

pro & vicimas oblationes vt offerat sunt que Dei in
פְּרוֹ וְוִיִּצִימָס אֹבְלוֹתִיּוֹנֵס וְטַרְיָטוּר פּוֹסִיט קְוִי דְּדֵי יֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא

ijs cum & patiatu animā suā vt deprimat possit & qui
יֵשׁוּעַ מְשִׁיחָא עִי אִינְיָטוּר אִנִּימָא סִיָּא וְטַרְיָטוּר פּוֹסִיט & קְוִי

indutus est infirmitate ipse etiam quoniam & errat sicut
אִנְדוּטוּס אִסְתִּימִיטָא אִפְסֵה עֵתִיָּא מְשִׁיחָא וְטַרְיָטוּר פּוֹסִיט קְוִי

pro ita populo pro vt sicut est debitor & propter
פְּרוֹ יִתָּא פּוֹפּוּלוֹ פְּרוֹ וְטַרְיָטוּר פּוֹסִיט קְוִי כְּמִנְיָנוּ עִי אִינְיָטוּר

assumes homo animæ suæ est & non peccatis suis pro vt offerat
אִסְסוּמֵס הוֹמּוֹ אִנִּימָא סִיָּא אִסְתִּימִיטָא אִפְסֵה עֵתִיָּא מְשִׁיחָא פְּרוֹ וְטַרְיָטוּר פּוֹסִיט קְוִי

pro ita populo pro vt sicut est debitor & propter
אִהֲרֹן קְוִי אִינְיָטוּר אִינְיָטוּר דְּדֵי אֲהֲרֹן קְוִי אִינְיָטוּר דְּדֵי אֲהֲרֹן

NOVUM
TESTAME
TUM
A
IV. et al.

13 וְלֹא הָיָה לָהּ מָוֶד בְּיַד אֱלֹהִים אֲלֵא כָּל מִסְתָּרֵי הַבְּרִיאָה לִפְנֵי עֵינָיו
14 וְלֹא הָיָה קֶדֶם עֵינָיו דְּלֵה יְהוֹבֵן פִּתְגָמָא :
15 נֹן עִי אִינְיָטוּר אִינְיָטוּר דְּמִסְתָּרֵי מִלְּפָנֵי הַכִּיל רַבָּא יִשׁוּעַ מְשִׁיחָא :
16 אֲדַעְדָּמֵס פִּעְעָטוֹ עֵצְפּוֹתָּא כְּמִנְיָנוּ כִּי נֹן עִי אִינְיָטוּר

Κεφ. ε.
1 Πάντες ἄνθρωποι ἡμεῶν ὄντες, ὡς ἡμεῖς ὄντες, ἀλλὰ ἡμεῖς ὄντες
2 μεταστάσει δυνάμεις τῆς ἀνομιᾶς καὶ ὡς ἡμεῖς ὄντες
3 καὶ ὡς ἡμεῖς ὄντες, καὶ ὡς ἡμεῖς ὄντες, καὶ ὡς ἡμεῖς ὄντες
4 καὶ ὡς ἡμεῖς ὄντες, καὶ ὡς ἡμεῖς ὄντες, καὶ ὡς ἡμεῖς ὄντες